

של התחום על ידי שתי המדינות. לאזרבייג'ן וישראל יחסים קרובים ושיתוף פעולה רב-ממדי, הנסמך על אינטרסים משותפים ונתמך גם על ידי מסורת של קרבה בין מוסלמים ויהודים באזרבייג'ן", אומר ד"ר חן ברם, עמית מחקר במכון טרומן, האוניברסיטה העברית, ומרצה במכללת הדסה. הממשל באזרבייג'ן חושש מהשפעות של אידאולוגיה מוסלמית רדיקלית, וכל התארגנות דתית שנראית לו כחורגת מהמודל המסורתי המפוקח על ידי השלטון מדוכאת מיד.

השלטון אינו מעוניין בהתערבות איראנית כלשהי, והרצון לעקוב אחר כוונותיה של איראן משותף לשתי המדינות. יתרה מכך, בצפון-מערב איראן גרה אוכלוסייה אזרית גדולה באזור המכונה אזרבייג'ן האיראנית. אזרחים איראנים דוברים את אותה שפה הקרובה לטורקית ושונה לגמרי מהשפה הפרסית. זוהי נקודה נוספת של מתח פוטנציאלי: האיראנים אינם מעוניינים בהשפעה של לאומיות אזרית, ואילו מבחינת האזרבייג'נים איראן כבר שולטת על אחיהם באזרבייג'ן האיראנית. כמו כן, איראן היא בעלת ברית של ארמניה וספקית סחורה למדינה זו הנצורה יבשתית, שנתונה בסכסוך מתמשך עם אזרבייג'ן. אזרבייג'ן גם רואה בישראל בעלת ברית קרובה של ארצות הברית, והרצון לזכות בערוצי השפעה נוספים בווינגטון תורם גם הוא למוטיבציה שלה "לאזרבייג'ן וישראל שיתוף פעולה בתחומים כלכליים נוספים", מוסיף ד"ר ברם. "כך למשל, חברות ישראליות היו פעילות בשדה התקשורת הסלולרית באזרבייג'ן".

מדינות מוסלמיות אחרות מעמד האישה כאן תמיד היה שונה, עוד מימי אלכסנדר מוקדון. אנחנו כל כך גאים על פסל האישה המשוחררת שלנו שמעטיפה ממנה את החיג'אב ומביטה לעבר כל מבני מוסדות השלטון. אנחנו שונים. לא שואלים כאן אף אחד מהדת שלו. חשוב לי לציין גם שיום השואה שחל בשבוע שעבר הוא חלק מתוכנית הלימודים. מתח פוטנציאלי

המחירים הזולים הפכו את אזרבייג'ן לנחשקת על ידי ישראלים, ולאחרונה חל גידול בתיירות הישראלית למדינה. אלא שמעצר הישראלית בגלל קליעי הרובה שנמצאו בתיקה, כמו גם מעצר של ישראלי אחר מסיבה דומה, שהוחזק במדינה חודשיים, גרמו למשרד החוץ לחזק לאחרונה את הנהלים לטיול בה.

"יש כאן מחויבות של הממשלה לערכים הבסיסיים של העם האזרי. כיבוד האמונות האחרות הוא נר לרגליו של העם הזה, ולראיה הקיום היהודי במדינה, שיש עדויות אף להימצא בתקופה שלאחר חורבן ממלכת ישראל" - טוען דן סתיו, שגריר ישראל באזרבייג'ן.

מדינת ישראל הייתה הרביעית להכיר בעצמאותה של אזרבייג'ן בשנת 1991. האינטרסים המשותפים עם ישראל נובעים קודם כל מהמיקום. הנפט שמגיע מהאזרים לישראל מבסס ממד נוסף חשוב מאוד ביחסים. כיום מגבשים מתווה של מסדרון הגז הדרומי לטורקיה ולאירופה, כך שישיראל תתחבר ליצוא גז לאירופה. חברות אזריות מתחרות על מכרזים של משרד האנרגיה שלנו לחיפושי גז, ויש למידה הדדית

לאחרונה, כל הצוות מדבר עברית. "מה נשמע", "בבקשה" ו"לילה טוב" הן מילים ששגורות בפי הצוות. האוכל המשובח, העשוי מחומרי גלם מעולים, הוא סיבה מספקת בפני עצמה להגיע לאזרבייג'ן. מדובר בשילוב מופלא, ממש כמו בארכיטקטורה, של מזרח ומערב. ברחובות יש תחושה של ביטחון אישי גבוה. זו לא נראית כמו מדינת משטרה עם חיילים לבושי מדים ואוחזי נשק בכל קרן רחוב אזרבייג'ן, שאירחה את האירוויזיון בשנת 2012, ולאחר מכן גם את מרוצי פורמולה 1, חולמת להיראות כמו שיי לוב של פריז ודובאי. בין היתר, היא ידועה כאחת החברות האסלאמיות המתקדמות והחילוניות ביותר, ונחשבת לאחת המדינות המוסלמיות בעלות הסובלנות הדתית הגבוהה ביותר וכמי שתומכת בשחרור האישה ובעצמאותה הכלכלית. במלחמה עם הארמנים בשנת 1992 נהרג בקרבות בחבל נגורנו קרבאך היהודי אלברט אגורנוב, שהפך כאן לגיבור לאומי. בספטמבר האחרון, בעת ביקורו של שר ההגנה האזרי גנרל זאקיר חסנוב בישראל, הוא פגש בתל אביב את רנטיק אגורנוב, אחיו של אלברט אגורנוב פרשה נוספת אירעה בפברואר האחרון כאשר ישראלית, שהגיעה לטיול עם בעלה בבירה באקו, נעצרה בנמל התעופה לאחר שבתיק שלקחה ושייך לבתה החיילת נמצאו כדורי רובה. "הגברת הייתה במלון. היא לא הייתה עצורה", טוען האג'ייב כעת. "והעיכוב שלה היה גם לטובת הישראלים. את חייבת להבין שהיהודים הם חלק מאזרבייג'ן. זה תמיד היה מקום מפלט ליהודים. גם במלחמת העולם השנייה הגיעו לכאן יהודים מקייב ונקלטו. דווקא הנשים באזרבייג'ן זוכות כאן ליותר חופש לעומת

העיתונאים האיראנים (צוחק). הסוד שלנו ביחסים עם כולם דומה: שקיפות, תכנון לעתיד ומידור. כל היחסים הם בערוץ נפרד, וכך כל אחד מקבל את היחס הטוב ביותר המגיע לו. אנחנו חברים בקהילה הבינלאומית אז למה אין לכם שגרירות בישראל? שגרירות היא דבר סימבולי. לא צריך שגרירות. יש לך סחר של 5.7 מיליארד דולר בין המדינות, שותפות של חברות הזנק, הגנה, נפט. עם זאת, אני מקווה שנושא השגרירות בישראל יקרה יותר מוקדם ממאוחר מה אתה יכול לספר על הסחר בנשק עם ישראל לישראל תעשייה צבאית מהחשובות והמפותחות בעולם. אנו קונים רחפניים מישראל. האם זה משום שמדינות אחרות לא מוכרות לכם נשק כי אינן רוצות להיות מעורבות בסכסוך הטריטוריאלי שלכם עם ארמניה? יש לנו פורטפוליו מגוון של מוכרים: רוסיה, אוקראינה, פקיסטן וטורקיה, ואנחנו מפתחים גם לבד. פיתוחים כאלו בשיתוף איתכם יוצרים משרות חדשות בישראל "אנחנו שונים" באקו מקבלת את פני התייר באלגנטיות רבה. היא מטופחת להפליא, עתירת מזרקות וגנים, לצדם של מסגדים יפים. יש בה שילוב קסום של סגנון בנייה אירופי קלאסי וטעמי המזרח. כך למשל, אפשר להיתקל בבניין בסגנון פריזאי ומתחתיו דוכן שווארמה משובחת במיוחד, הלוא הוא הדונר המקומי. הנשים כאן לבושות בצורה מערבית לחלוטין, ללא חיג'אב. האזרים מתגלים כאנשים חמים ומסבירי פנים. במלון "פולמן", שאליו מגיעות יותר ויותר קבוצות ישראליות

על פי פרסומים זרים, יחסיה של ישראל עם אזרבייג'ן כוללים סחר בנשק ואספקת מערכות הגנה רק ב־2016 הודיע הנשיא אלייב, המכהן במדינה מאז מות אביו ב־2003, כי ארצו חתומה על חוזים ארוכי טווח לרכיב שת נשק וציוד ביטחוני מישראל בהיקף של חמישה מיליארד דולרים. הצהרה זו ניתנה על רקע ביקורו של ראש הממשלה בנימין נתניהו במדינה, לציון 25 שנים ליחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות

"הכבוד והיחסים עם היהודים הם תולדה של אלפי שנים", אומר האג'ייב. "היהודים מצאו פה בית. אנו מכבדים את מדינת ישראל כי היא מיהרה להכיר בעצמאותנו, ואנחנו ממשיכים את המסורת של היחסים הטובים שהתחיל בה אביו של הנשיא המכהן. לנו מאוד חשובה הכימיה ביחסים. אנחנו הערצנו את שמעון פרס. הוא היה אדם של חוכמה. אביגדור ליברמן הוא ידיד אמת שלנו. על האדמה הזאת ומשאביה היו הרבה כובשים והרבה סבל. לכן השותפות חשובה לנו מאוד. גם לארמניה ידנו מושטת לשלום, בתנאי שיסיגו את כוחותיהם משטחנו. אנחנו מודל לשכנות טובה עם גיאורגיה בנושאי מסים והשקאות.

הודעה שיתוף פעולה ביטחוני עם ישראל בהיקף של חמישה מיליארד דולרים

אתם לא לוקחים סיכון ביחסים עם ישראל?

"את יודעת, את שואלת את אותן השאלות ששואלים

ה לא סוד שיש קולות בשכונה הגיאורפוליטית שלנו נגד היחסים ההדוקים שלנו עם ישראל, אבל היחסים איתכם מאוד חשובים לנו כי יש להם ערך מוסף רגשי של כבוד הדדי", אומר דובר משרד החוץ האזרי, היקמאט האג'ייב, בראיון מיוחד ל"מעריב המגזין". "אנחנו אוהבים את האנשים שלכם. יש כימיה גדולה איתכם. וזה בנוסף לערך המוסף של תרומה לידע ולחדשנות ברפואה, בכימיה ובחקלאות. היחסים עם ישראל מאוד חשובים לנו בעיקר בשל הכימיה והערך המוסף הרגשי, ואני באופן אישי אוהב מאוד את הזמרת יסמין לוי

אזרבייג'ן, מדינה מוסלמית שיעית, ממוקמת במערב אסיה לחוף הים הכספי, והיא גובלת ברוסיה ובגיאורגיה בצפון, בארמניה במערב ובאיראן בדרום. היא נוסדה בשנת 1918 והצטרפה לברית המועצות בשנת 1920. בשנת 1991 היא שבה והפכה לעצמאית. ב־1992 כבשה ממנה ארמניה את חבל נגורנו־קרבאך, את השטחים המקיפים אותה וכמה מובלעות. במדינה, העשירה באוצרות טבע ובעיקר בנפט, חיים כיום תשעה מיליון תושבים, ויש בה קהילה יהודית משגשגת בת אלפי שנים. כיום חיים בה, לפי ההערכות, 15 אלף יהודים. בעיקר בגלל המיקום האסטרטגי שלה, נחשבת אזרבייג'ן מדינה חשובה לישראל. בבחירות במדינה שנערכו לפני שנה וחצי זכה שוב הנשיא המכהן אילהם אלייב, ברוב מוחץ של 86%, אף שהתמודדו נגדו שבעה מועמדים

על רפובליקה אזרבייג'ן

IRS

איריס ז'ורלט

אזרבייג'ן היא
בעלת ברית
מוסלמית עם
מדינת ישראל